

LAKIALOITE 94/2001 vp

Laki huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Lailla huoltovarmuuden turvaamisesta (1390/1992) turvataan poikkeusoloissa väestön toimeentulon, maan talouselämän ja maanpuolustuksen kannalta välttämättömät taloudelliset toiminnot. Energiahuolto on tässä keskeisessä asemassa. Huoltovarmuuskeskuksella onkin huoltovarmuusrahasto, johon tuloutetaan nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1472/1994) nojalla kannettava huoltovarmuusmaksu.

Noin 70 % maamme käyttämästä energiasta on peräisin maahan tuoduista energianlähteistä, joten on sisänsä varsin luonnollista, että erityisesti näitä energianlähteitä on varastoituna huoltovarmuuden turvaamismielessä. Niidenhän tulee olla turvallisesti hyödynnettävissä olemassa olevissa käyttöjärjestelmissä.

Fossiilisten polttoaineiden ja ydinvoimalaitosten energianlähdevarastot riittäisivät nykyisellään muutamasta kuukaudesta 12 kuukauden käyttöön. Turvallisuuskäsitteitä ratkaistaisiin tietenkin kussakin kriisitilanteessa sen luonne huomioon ottaen.

Pisimpään eli 13 kuukautta riittäisivät polttoturpeen varastot. Vaikka huoltovarmuusajattelua ei olisikaan olemassa, turvetoimiala olisi joutunut joka tapauksessa keräämään varastoja, sillä turpeennosto tapahtuu sään sanelemilla ehdoilla. Turvetta on pakko varastoida sadekesien varalta. Jo tässä katsannossa 13 kuukautta on huoltovarmuusmielessä lyhyt aika, sillä kaksi paha sadekesää peräkkäin on täysin mahdollinen asia.

Turve on kotimainen energianlähde. Huoltovarmuuskohteiden luettelosta puuttuu toinen kotimainen energianlähde, jonka käyttö on nopeassa kasvussa, nimittäin puu. Mm. lämpölaitosten sekä sähkön ja lämmön yhteistuotannon laitosten ympäristölupien ehtojen täyttösyistä turpeen ja puuhakkeen yhteiskäyttö on lisääntynyt. Yleistä on, että vanhoissa laitoksissa puun osuutta pyritään nostamaan 40 prosenttiin käytetystä polttoaineesta. Maahamme on rakennettu viime aikoina myös yksinomaan puuhun energianlähteenä toimintansa perustavia laitoksia.

Tässä muuttuneessa tilanteessa on luontevaa ja yhteiskunnan kokonaisedun mukaista ryhtyä varastoimaan huoltovarmuusperusteellakin energiapuuta. Oikein järjestettynä tämä palvelisi taloudellisesti mielekkäällä tavalla myös normaaliaikojen energiapuun käyttötarvetta.

Nykyisellään erityisesti metsien päätehakkuista peräisin olevassa energiapuumateriaalissa on kaksi ongelmaa. Siinä on liikaa sekä vettä että puuhun tarttuneita kivennäismaa- ja muita epäpuhtauksia. Kumpikin näistä ongelmista on poistettavissa samalla kun puulle luodaan huoltovarmuusvarastointijärjestelmä.

Kautta maan tulisi perustaa tiheähkö verkosto asfaltoituja ja viemärijoitettuja energiapuun varastoalueita. Investointi- ja osittain käyttörahoitukseen voitaisiin käyttää huoltovarmuusrahastoon kerättyjä varoja ja — tarpeen niin vaatiessa — valtion talousarviossa osoitettuja määrärahoja. Tämä edellyttää muutosta ao. lain 11 §:ään.

Varastokentät omistaisi tarkoitusta varten perustettu yritys tai ao. kunta, jollainen vuokraisi kohtuullista korvausta vastaan niitä nykyisille ja tuleville energiapuun käyttäjille. Näin pystyttäisiin vanhan halkokulttuurin mukaisesti kunnolla kuivattamaan puumateriaali ennen sen käyttöä polttoaineena ao. laitoksissa. Huoltovarmuusai-ka olisi vähintään sama kuin on nyt polttoturpeella.

Vielä 1950-luvulla kautta maan oli teiden var- silla lanssipaikkoja, joissa veistettiin egyptin- parruja, kuorittiin pöllejä ja varastoitiin muu- toin vain puuta. Nykyisin vaatimukset tällaisel- le varastoalueelle ovat toiset. Parasta olisi, että seudullisissa yleiskaavoissa varauduttaisiin energiapuun huoltovarmuusvarastoihin. Seutu- kunnan metsävarannon mukaan olisi laskettavis- sa siellä tarvittavan verkoston laajuus.

Kansallisessa metsäohjelmassa otetaan sel- västi kantaa puun energiakäytön edistämisen puolesta. Metlan tuoreet tutkimustulokset osoit- tavat, että puuta on nyt metsissämme enemmän kuin koskaan sataan vuoteen ja metsät tuottavat puuta enemmän kuin koskaan aikaisemmin.

Tämä tarkoittaa, että toisaalta päätehakkuista ja toisaalta nuorien metsien hoidon yhteydessä on otettavissa energiapuuta runsaasti ja pysyvästi.

Energiapuuvarastojen kokonaismitoituksessa tulisi varautua kymmenen miljoonan kiintokuu- tiometrin vuotuisen varastointiin. Jos maas- samme on näyttävästi varauduttu puun energia- käyttöön, siitä tulee myös luonteva osa talous- metsien hoitoa. Nyt kaikkinaiset hoitorästit ovat valitettavan yleisiä.

Valtiovalta on toistuvasti vaatinut kotimais- ten uusiutuvien energianlähteiden osuuden li- säämistä maan energiahuollossa. Tämä tarve kärjistyisi tilanteessa, jossa jouduttaisiin turvau- tumaan huoltovarmuusvarastoihin. Puu energian- lähteenä muodostaa ihanteellisen kohteen tässä mielessä, koska hyvin suunniteltu huoltovar- muusvarastointi on samalla jatkuvakäyttöinen osa normaalia energiahuoltoa.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

*että eduskunta hyväksyy seuraavan la-
kiehdotuksen:*

Laki

huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 18 päivänä joulukuuta 1992 huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain (1390/1992) 11 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1527/1994 ja 1632/1995 uusi 2 momentti, jolloin ny- kyinen 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi, seuraavasti:

11 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja maksuja voidaan käyttää energiapuun huoltovarmuusva-

rastopaikkojen korkomenoihin sekä investointi- ja huoltokustannuksiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta

.

Helsingissä 28 päivänä syyskuuta 2001

Erkki Pulliainen /vihr